

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzegu o pozwolenie na utworzenie w Filii w Tychach studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 567/2020 z dnia 13 sierpnia 2020 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzegu o pozwolenie na utworzenie w Filii w Tychach studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzegu o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzegu o pozwolenie na utworzenie w Filii w Tychach studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 567/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 sierpnia 2020 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Liczba godzin praktyk nie spełnia wymagań określonych w art. 67 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), gdyż zaplanowane 480 godzin praktyk i 15 punktów ECTS nie jest wystarczające do uznania, że praktyki te będą spełniały wymóg realizacji ich przez 6 miesięcy. Student powinien odbywać praktyki w warunkach rzeczywistych dla aktywności zawodowej. Praktykant powinien mieć status zbliżony do statusu pełnoprawnego pracownika. Nie jest to możliwe przy założeniu 20 godzin pracy w tygodniu.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wyjaśniła, że zgodnie z informacjami przekazywanymi przez pracowników Polskiej Komisji Akredytacyjnej na szkoleniach, jakie odbyły się w maju 2019 roku, m.in. we Wrocławiu, (spotkanie prowadzone przez dr hab. Marię Próchnicką) ocena ile godzin odpowiada 6 miesiącom praktyk należała do autonomii Uczelni na etapie projektowania programu studiów. Uczestnicy szkoleń pytali szczegółowo właśnie o praktyki na studiach o profilu praktycznym, ponieważ ustawa określa wymiar praktyk

w miesiącach, nie precyzując w jaki sposób należy przeliczać godziny. W odpowiedziach na pytania o liczbę godzin praktyk podkreślano na szkoleniach, że do oceny wewnętrznej Uczelni należy to, jaka liczba godzin praktyk jest potrzebna do zrealizowania efektów kształcenia przypisanych do praktyk. Wnioskodawca stwierdził dalej, że przyjmuje uwagę o tym, że 480 godzin praktyk może być niewystarczająca. Wywiódł następnie, iż „W związku z tym na etapie składania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, bardzo prosimy o rekomendację odnośnie liczby godzin praktyk, jaka powinna zostać przypisana do programu studiów. Proponujemy zwiększyć liczbę godzin praktyk do 720 godzin, jeżeli taka liczba zostanie uznana za wystarczającą. W załączeniu do niniejszego wniosku przedstawiamy zaktualizowany program studiów (załącznik nr 1), który będzie gotowy do zatwierdzenia na najbliższym posiedzeniu Senatu, tj. w pierwszej połowie września 2020 r.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje pozwalające na ustalenie, iż podjęte przez nią działania naprawcze nie okazały się w pełni skuteczne. Zgodnie z art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85), program studiów o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej:

- 1) 6 miesięcy - w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich;
- 2) 3 miesięcy - w przypadku studiów drugiego stopnia.

Ustawodawca posłużył się w powołanym przepisie art. 67 ust. 5 pojęciem „miesiąc”, nie definiując go. Także w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018 r., poz. 1861 ze zm.) pojęcie to nie zostało zdefiniowane, a postanowienia dotyczące wymiaru praktyk zawodowych nie znalazły rozwinięcia.

Jeżeli student odbywający praktykę zawodową pozostawałby w stosunku zatrudnienia, wówczas do określenia wymiaru obowiązków pracowniczych studenta miałyby zastosowanie wprost przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1040 ze zm.). Jednak nawet w takim wypadku, ustalenie desygnatów pojęcia miesiąc, o którym mowa w art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, napotykałoby poważne trudności. Byłoby tak, ponieważ Kodeks pracy posługuje się pojęciem „miesiąc”, jednak także nie obejmuje definicji tego pojęcia. Ponieważ pojęcie „miesiąca” nie zostało zdefiniowane w Kodeksie pracy, na tle poszczególnych przepisów prawa pracy jest bardzo różnie interpretowane. Prowadzi to do sytuacji, że za miesiąc można liczyć od 28 dni do – nawet - 61 dni (Krzysztof Stefański „Pojęcie miesiąca w kodeksie pracy w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego”, Praca i Zabezpieczenie Społeczne 2016, nr 2, str. 32 – 35). Powyższe argumenty prowadzą do wniosku, iż dla ustalenia desygnatów pojęcia „miesiąc” o którym mowa w art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, przepisy Kodeksu pracy takie, jak art. 130 określający zasady ustalania wymiaru czasu pracy (§ 1. Obowiązujący pracownika wymiar czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym, ustalany zgodnie z art. 129 § 1, oblicza się: 1) mnożąc 40 godzin przez liczbę tygodni przypadających w okresie rozliczeniowym, a następnie 2) dodając do otrzymanej liczby godzin iloczyn 8 godzin i liczby dni pozostałych do końca okresu rozliczeniowego, przypadających od poniedziałku do piątku), czy też art. 131 § 1 określający przeciętny tygodniowy czas pracy (tygodniowy czas pracy łącznie z godzinami nadliczbowymi nie może przekraczać

przeciętnie 48 godzin w przyjętym okresie rozliczeniowym), mogą być stosowane jedynie posiłkowo.

Możliwe zatem i konieczne, celem ustalenia desygnatów pojęcia „miesiąc” o którym mowa w art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jest odwołanie się do nieorganizowanych źródeł prawa, do których należy m.in. zwyczaj (in. usus, dobre praktyki), dotyczących szkolnictwa wyższego. Oparty na bardzo długiej tradycji usus polega zaś w tym wypadku na przyjęciu, jako podstawowej jednostki rozliczenia czasu zajęć (praktyki zawodowe są zajęciami), tzw. godziny lekcyjnej, której wymiar określa się na 45 minut. Ponieważ w ramach tego samego usus, jako ekwiwalent miesiąca praktyk zawodowych przyjmowane są 4 tygodnie, posiłkowo odwołując się do w/w norm Kodeksu pracy, które jako ekwiwalent tygodnia pracy wskazują 40 godzin pracy (godzin „zegarowych” = 60 minut) można przyjąć, iż ekwiwalentem 960 godz. lekcyjnych (6 miesięcy x 4 tygodnie x 40 godzin x 45 minut = 43.200 minut) jest 720 godz. zegarowych, co odpowiada 30 godzinom zegarowym przypadającym na jeden tydzień realizacji praktyk zawodowych. W przypadku studiów drugiego stopnia, analogiczne obliczenia dają wynik niższy o połowę.

Prezydium PKA zważyło w związku z powyższym, iż Uczelnia sformułowała propozycję działań naprawczych idącą – ogólnie biorąc – w dobrym kierunku, t.j. zwiększenia liczby godzin praktyk zawodowych do 720. Jednak ze względu na niedołączenie do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy zmienionych sylabusów zajęć praktyki studenckie (realizowanych w różnych formach: hospitacyjnej, zadaniowej), dokumentujących wpływ zwiększenia liczby godzin na inne elementy konstytuujące te zajęcia (efekty uczenia się, treści, metody weryfikacji, itd.), nie istnieje możliwość oceny prawidłowości czynności naprawczych dokonanych przez Uczelnię, w pełnym zakresie.

Ponadto, jak wynika z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz dołączonych do niego dokumentów, stanowisko Uczelni dotyczy jedynie zapowiedzi podjęcia działań naprawczych, zatem nie doszło jeszcze do usunięcia wady wskazanej w Uchwale Nr 567/2020. Mianowicie, we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, datowanym na 4 września 2020 r., Uczelnia wyjaśniła, że „zaktualizowany program studiów (...), będzie gotowy do zatwierdzenia na najbliższym posiedzeniu Senatu, tj. w pierwszej połowie września 2020 r.” Do chwili podjęcia niniejszej uchwały, Wnioskodawca nie złożył jednak odpisu wskazanej uchwały Senatu Uczelni, zatem należy przyjąć, iż zmiany opisane we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, nie uzyskały mocy wiążącej.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. We wniosku podano sprzeczne informacje dotyczące przyporządkowania kierunku do dyscypliny/dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej. Zgodnie z zarządzeniem Rektora nr 5/2020 z dnia 16 marca 2020 r. *w sprawie utworzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pedagogika na profilu praktycznym* wnioskowany kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny pedagogika. We wniosku wskazano następujące przyporządkowanie – pedagogika 80% ECTS, psychologia 20% ECTS. Natomiast w dodatkowej dokumentacji kierunku, w opisie programu studiów zadeklarowano: „Procentowy udział liczby punktów ECTS w poszczególnych dyscyplinach: 10 dziedzina nauk społecznych, dyscyplina pedagogika 80% liczby punktów ECTS - tj. 145 ECTS pozostałe dyscypliny 20% liczby punktów ECTS dziedzina nauk społecznych,

dyscyplina psychologia - 20 ECTS dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina językoznawstwo, filozofia - 15 ECTS”.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż prawidłowe przyporządkowanie znajduje się w dodatkowych informacjach, które stanowią „doprecyzowanie wniosku”. Uczelnia podniosła, że kierunek pedagogika jest przyporządkowany do nauk społecznych, dyscyplina pedagogika, która jest dyscypliną wiodącą. Pozostałe efekty kształcenia odnoszą się do dziedziny nauk społecznych, dyscyplina psychologia oraz dziedziny nauk humanistycznych, dyscyplina językoznawstwo i filozofia. Wnioskodawca stwierdził, że „Prawidłowe przyporządkowanie doprecyzujemy w zarządzeniu rektora zmieniającym zarządzenie rektora nr 5/2020 z dnia 16 marca 2020 r.”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje pozwalające na ustalenie, że zostały podjęte działania naprawcze idące we właściwym kierunku. Tak jak w przypadku zarzutu 1, stanowisko Uczelni w odniesieniu do zarzutu 2 dotyczy jedynie zapowiedzi podjęcia działań naprawczych, zatem nie doszło jeszcze do usunięcia wady wskazanej w uchwale nr 567/2020 z dnia 13 sierpnia 2020 r. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, datowanym na 4 września 2020 r., Uczelnia wyjaśniła, że „Prawidłowe przyporządkowanie doprecyzujemy w zarządzeniu rektora zmieniającym zarządzenie rektora nr 5/2020 z dnia 16 marca 2020”. Do chwili podjęcia niniejszej uchwały, Wnioskodawca nie złożył jednak odpisu wskazanego aktu prawnego, zatem należy przyjąć, iż zmiany opisane we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, nie uzyskały mocy wiążącej.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. Filia w Tychach nie posiada biblioteki co stanowi naruszenie art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.). Podpisanie umowy z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Józefa Lompy w Katowicach nie spełnia wymogów działającego systemu biblioteczno-informacyjnego, o którym mowa w cytowanym wyżej przepisie.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż podjęła działania, które zapewniają właściwy system informacyjno – biblioteczny. Dodała, że jego opis znajduje się w załączniku nr 2 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W załączniku tym stwierdzono, iż Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Brzegu, Filia w Tychach dysponuje Biblioteką zlokalizowaną w budynku filii przy ul. Sienkiewicza 1 w Tychach. Uczelnia podjęła starania o zapewnienie Biblioteki Uczelnianej na miejscu. Księgozbiór podręczny liczy obecnie (stan na 4.09.2020) około 350 pozycji i będzie stale poszerzany. Wywiedziono, że zgromadzone pozycje bibliograficzne stanowią zabezpieczenie procesu kształcenia i umożliwią prawidłową realizację efektów kształcenia związaną z samodzielną pracą studentów. Księgozbiór został przygotowany w oparciu o pozycje bibliograficzne przewidziane do realizacji treści kształcenia, na które wskazali wykładowcy w trakcie opracowywania treści programowych. Uczelnia podniosła, że Biblioteka WSHE

w Brzegu, filia w Tychach stanowi bibliotekę połączoną systemem zamówień z Główną Biblioteką Uczelnianą znajdującą się w Brzegu. Studenci będą mieli możliwość zamówienia książek w Brzegu i przesłania ich do Tychów do skorzystania na miejscu w Czytelni. Czytelnia znajduje się w budynku filii Uczelni przy ul. Sienkiewicza 1. W pomieszczeniu czytelnia znajdują się dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, co umożliwi połączenie z biblioteką cyfrową oraz dostęp do IBUK Libra.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiła informacje o podjętych działaniach naprawczych idących w prawidłowym kierunku, jednakże nie okazały się one w pełni skuteczne. Istotą zarzutu był brak biblioteki o akademickich zasobach książkowych na poziomie akademickim, w istniejącej infrastrukturze. Wnioskodawca wspomina o staraniach zorganizowania Biblioteki Uczelnianej na miejscu, jednak nie jest to jeszcze proces zakończony. Co więcej, wspomniane około 350 woluminów w dostępie podręcznym w czytelni nie może być uznane za księgozbiór na poziomie akademickim, a dwa stanowiska komputerowe przy zakładanej liczbie studentów i prowadzonych specjalności (wedle strony www uczelni Wnioskodawca oferuje 8 specjalności tylko na I stopniu pedagogiki) – nie może zabezpieczać nawet minimalnych potrzeb studentów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

4. Nie jest spełniony wymóg dotyczący znajomości języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Oceny Kształcenia Językowego, gdyż efekt uczenia się dotyczący kompetencji językowych: brzmi: K_U21 potrafi porozumiewać się w języku obcym nowożytnym z uwzględnieniem specjalistycznego języka występującego w pedagogice oraz dyscyplinach pokrewnych.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż zweryfikowano również sformułowanie zawarte w efekcie uczenia się, dotyczącym kompetencji językowych.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje wskazujące na podjęcie działań naprawczych idących we właściwym kierunku. Działania te nie okazały się jednak skuteczne. Uczelnia ograniczyła swoje działania do zmiany treści efektu uczenia się K_U21. Ze względu na niedołączenie do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy zmienionych sylabusów zajęć związanych z osiągnięciem tego efektu, dokumentujących wpływ zmiany jego treści na inne elementy programu studiów (efekty uczenia się przypisane do poszczególnych zajęć, treści, metody weryfikacji, itd.), nie istnieje możliwość oceny prawidłowości czynności naprawczych dokonanych przez Uczelnię, w pełnym zakresie.

Ponadto, wprowadzone zmiany dotyczą treści efektów uczenia się. Prezydium PKA zważyło, iż kwestie objęte działaniami naprawczymi Uczelni należą zatem do problematyki programu studiów. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861 ze zm.), w programie studiów określa się zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie

tych efektów, a także sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.

Z kolei, jak stanowi przepis § 9 ust. 2 pkt 1 cytowanego rozporządzenia, do wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów dołącza się kopię aktu wydanego przez rektora w sprawie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz kopię uchwały senatu w sprawie ustalenia programu studiów wraz z tym programem studiów. Tymczasem, do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie dołączono uchwały Senatu Uczelni, która sankcjonowałaby dokonanie w/w zmian w programie studiów.

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, że zgodnie z art. 51b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.), jeżeli w okresie ograniczenia lub zawieszenia funkcjonowania uczelni senat uczelni nie może wykonywać swoich zadań, rektor może wydawać zarządzenia w sprawach należących do kompetencji senatu, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania uczelni. Natomiast zgodnie z art. 31 ust. 2a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.), posiedzenia senatu mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację oraz umożliwiającymi zapewnienie tajności głosowań. Uczelnia nie wykazała, aby zaistniały przeszkody do zastosowania powołanych przepisów, zatem brak uchwały Senatu Uczelni nie opiera się o żadne okoliczności ekskulpujące. Jak już wspomniano w odniesieniu do zarzutu 1, we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, datowanym na 4 września 2020 r., Uczelnia wyjaśniła, że „zaktualizowany program studiów (...), będzie gotowy do zatwierdzenia na najbliższym posiedzeniu Senatu, tj. w pierwszej połowie września 2020 r.” Do chwili podjęcia niniejszej uchwały, Wnioskodawca nie złożył jednak odpisu wskazanej uchwały Senatu Uczelni, zatem należy przyjąć, iż opisane we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy zmiany dotyczące kompetencji z zakresu znajomości języka obcego, nie uzyskały mocy wiążącej.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów nr 1, 2, 3 i 4 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 567/2020 z dnia 13 sierpnia 2020 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzegu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
24.10.2020

Krzysztof Diks